

KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI TÁJÉKOZTATÓ

1969

2

A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT KÖRLEVELE

Kiadja: a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest VI., Gorkij fasor 46-48.
Felelős szerkesztők: Csekő Árpád és dr. Dénes György
Felelős kiadó: dr. Hegedűs Gyula

69. „T” (949)

Az elektronikus változatot Molnár Ágnes és dr. Nyerges Miklós készítette 2005-ben.

- 1 -

MEGHÍVÓ A TÁRSULAT RENDEZVÉNYEIRE

A társulati előadóüléseket az ELTE Földrajzi Tanszékének Lóczy termében tartjuk (Bp. VIII.,
Kun Béla tér 2. I. em.)

1969. március 26. Szentés György tudományos munkatárs: 18 óra Vulkáni kőzetekben
kialakult barlangok (diavetítéssel)

április 9. Kovács Györgyné Putz Gizella: 18 óra A Baradlában végzett kutatások újabb
eredményei

április 23. Kókai András, Madarasi András és Váci Gyula 18 óra geológiai technikai
hallgatók: A budai hévforrások barlangjai (diavetítéssel)

A hivatalos órákat a fenti előadások napjai helyett március 27-én, április 10-én és április 24-
én csütörtöki napokon du. 5-8 óráig tartja a Titkárság a Társulat helyiségében. (Budapest VI.,
Gorkij fasor 46-48.)

BARLANGKLIMATOLÓGIAI ANKÉT

A Magyar Barlangklimatológiai Egyesület, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat és a Magyar Meteorológiai Társaság közös rendezésében. Az ankét helye: Lukács épület, ORFI Klubhelyisége (Budapest II., Frankel Leó út 25–29.)

március 29. Az ankét I. része: 9 óra Dr. Frank Miklós kandidátus: Elnöki megnyitó

Dr. Kérdő István kandidátus: Egészségügyi szempontból végzett barlangklimatológiai vizsgálatok időszerű kérdései (vitaindító előadás)

Dr. Kessler Hubert főhidrológus: Geológiai tényezők szerepe a barlangklíma alakulásában

---

- 2 -

Dr. Móri József kandidátus: Gyógybarlangok levegőhigiénés követelményei

Csomor Mihály tud. Oszt. Vezető: Barlangi klímavizsgálatok tapasztalatai

Gádoros Miklós kutatómérnök: Barlangklímamérések speciális műszerproblémái

Szünet

Az előadások vitája

Április 19. Az ankét II. része 9 óra

***

TÁRSULATI ÉLET

Vezetőségünk március 6-án ülést tartott. Határozatot hozott, javasolja illetékes helyen a Jósvafői Karsztkutató Állomást dr. Papp Ferenc professzorról nevezzék el. – Foglalkozott a vezetőség alapszabályunk tervezetének kidolgozásával is. – A vezetőség Gádoros Miklóst titkári minőségben tagjai közé kooptálta. – Tekintettel a megnövekedett titkársági munkára, Társulatunk irodája Székely Kinga személyében függetlenített munkaerővel bővült. – A vezetőség megvitatta a Várbarlang kezelésének ügyét is. –

Az V. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszuson hazánk hivatalos képviselőjével a vezetőség dr. Kessler Hubert társelnököt és dr. Dénes György főtitkárt bízta meg. Megvitatta a következő nemzetközi kongresszus hazánkban való esetleges megrendezésének kérdését. – A Tanácsköztársaság 50 éves évfordulója alkalmából a vezetőség rendkívüli ünnepi közgyűlés összehívását határozta el. – A főtitkár, mint a Barlangi Mentőszolgálat országos vezetője bejelentette, hogy a Mentőszolgálat Budapesti Csoportja április 19-én nyilvános bemutató gyakorlatot tart a Mátyáshegyi kőfejtőben, valamint, hogy megalakult Miskolcon a Barlangi mentőszolgálat Északmagyarországi Csoportja, Majoros Zsuzsanna geofizikus vezetésével. A vezetőség az új mentőcsoport megalakulását jóváhagyólag tudomásul vette. Mentőszolgálatosaink számára Budapesten és Miskolcon is az Országos Mentőszolgálat szaktanfolyamot indított. – A főtitkár előterjesztésére a vezetőség úgy határozott, hogy az Óbudai Goldberger Sport Egyesület természetjáró szakosztályán belül, Labundi Tihamér

vezetésével megszervezett barlangkutató csoport alakulását jóváhagyás végett a Választmány következő ülése elé terjeszti. –

- 3 -

HÍREK

A Gellérthegyi VITUKI Észlelő Állomás alatti aragonitbarlang feltárására és az ott végzendő barlangterápiai kísérletek céljaira a Fővárosi Fürdőigazgatóság 35 m hosszú tárót létesített. Jelenleg a barlang alatti kitöltés eltávolítása folyik. A páratlanul szép képződményekkel borított teremben kb. 28 °C hőmérséklet uralkodik.

Árvíz a Baradlában

Az idei hóolvadás különösen nagy áradást okozott karsztvidékeinken, barlangjainkban. A Baradlában az 1955. évi árvíz óta nem volt hasonló mennyiségű lezúduló víz, mely csak napok múlva apadt le.

Újabb eredményes víznyelőfestés az Alsóhegyen

Az esőzés folytán megindult erőteljes hóolvadást felhasználva, 1969. február 22-én reggel 6 órakor, Brandl Vilmos munkatársam közreműködésével, 3 liter tömény nátronlúgos fluoreszcein oldattal megfestettem az alsóhegyen a Bába-völgyi 3. számú víznyelőt.

Ezt a nyelőt korábbi publikációk a Borz-forrás vízgyűjtő területéhez sorolták, de az elmúlt évi földtani térképezésem nyomán ez a feltételezés bizonytalanná vált. Az általam és munkatársaim által megállapított közzethatárok a nyelőnek az Acskó-kúthoz tartozását tették valószínűbbé.

A víznyelő megfestése után mind a két említett forrást folyamatosan figyeltem. A festett víz várakozásomnak megfelelően, a földtani viszonyok által is valószínűsített Acskó-kútban jelent meg 10 óra 30 perckor. A kb. 630 méter légvonal távolságot a festett víz 4 és fél óra alatt tette meg, óránként tehát 140 métert haladt légvonalban; valószínűsítés szerint nyilvánvalóan hosszabb volt.

Ezzel az immár bizonyított karszthidrográfiai összefüggéssel a Borz-forrás vízgyűjtő területe a korábbi feltevéseknél jóval kisebbre korlátozódott, viszont az Acskó-kúté és ezzel közvetve a szögligeti Csörgő-forrása is jelentősen megnövekedett.

A most bizonyított összefüggés kizárni látszik a Bába-völgyi 4. számú víznyelőnek a Borz-forráshoz tartozását is. De hogy ez a víznyelő hová adja le a vizét, azt csak újabb eredményes vízfestés döntheti el.

Dr. Dénes György

- 4 -

Barlangfeltárás a Pilisben

A közelmúlt hetekben a Bp. Vörös Meteor barlangkutatóinak egy csoportja Szenthe István vezetésével a pilisi Kevélyek hegycsoportjába tartozó Ezüst-hegy nagy kőfejtőjében érdekes barlangot tárt fel. A több mint 400 méter hosszú, hévizes eredetű üreg a Pilis hegység eddig ismert leghosszabb barlangja, amelynek az ad földtani szempontból különös jelentőséget, hogy a 60 métert meghaladó mélységű természetes feltárásban nagyszerűen szemlélhetjük a hegy üledékes kőzeteinek rétegsorát és települését, a felszínen elhelyezkedő oligocén hárshegy homokkőtől a felső eocén tagokon – budai márgán, bryozoás márgán, nummuliteszes mészkövön – át a felső triász dachsteini mészkőig és dolomitig, s észlelhetjük a tektonikus mozgások irányát és mértékét is. A Pilis újonnan feltárt és földtani szempontból jelentős barlangját a felfedező a magyar barlangkutatók közelmúltban elhunyt kimagasló alakja emlékének megörökítésére Papp Ferenc-barlangnak szeretnék elnevezni.

D. Gy.

Műanyag védősisak a Társulat Titkárságán ismét kapható.